ልብ ያለው ልብ ይበል

sofiateshome@yahoo.com ሶፊና / ከሐረር /

የኢትዮጵያ ፌደራላዊት ደሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ /ኢፌዴሪ/ ሕገ መንግስት በስራ ላይ ከዋለበት ጊዜ ጀምሮ የህዝብ ሥልጣኑ ባለቤትነትን ያረጋገጡ ሦስት አገራዊና ክልላዊ ምርጫዎች ተካሂደዋል፡፡ በሚጪው ግንቦት 2002 ዓ.ም ደግሞ አራተኛውን ምርጫ ለማካሄድ በዝግጅት ላይ ነን፡፡ ከዘመናት የንጉሣዊና ወታደራዊ አምባገነን የመንግስት ሥርዓቶች ተላቀን ሕዝብ ብቸኛው የመንግስት ሥልጣኑ ባለቤት መሆኑን ያረጋገጡት እነዚህ ምርጫዎች ለኢትዮጵያ ሕዝብ ታላቅ ታሪካዊ ድሎች ናቸው፡፡

ካለፉት ሦስት ምርጫዎች በተለይ በ97 የተካሄደው ሦስተኛ ዙር ምርጫ ሂደቱ፤ በአገራችን ታሪክ ታይቶ በማይታወቅ ሁኔታ ዴሞክራሲያዊ ነበር፡፡ ከ1997 ዓ.ም የመጀመሪያ ወራት ጀምሮ በሕዝብ የመገናኛ ብዙሃን /ቴሌቭዥንና ራዲዮ/ ቀጥታ ሥርጭት፣ በፖለቲካ የፓርቲዎች አቋማቸውን ለሕዝብ የማስተዋወቅ ሂደትና የምረጡኝ ቅስቀሳ፣ እንዲሁም ምርጫው አስራ አምስት ቀናት ያህል ሲቀሩት በተለይ ጠንካራ ተፎካካሪ የነበሩት ኢህአዴግና ቅንጅት ለአንድነትና ለዴሞክራሲ ፓርቲ የጠሩት ሕዝባዊ የድጋፍ ሠልፍ፣ የምርጫው ሂደት ምን ያህል ሠላማዊና ዴሞክራሲያዊ እንደነበረ የሚያረጋግጥ በቂ አስረጂ ነው፡፡ ለምርጫ የተመዘገበውና ለምርጫ የወጣው ህዝብ ብዛትም ከዚያ ቀደም ከተካሄዱት ሁለት ምርጫዎች በእጅጉ የላቀ ነበረ፡፡ የምርጫ እለት - ግንቦት 7 ሕዝቡ በመላው አገሪቱ በፍፁም ጨዋነት ድምፁን በመስጠት ለሠላምና ለዴሞክራሲ ያለውን ፍላጎት ያረጋገጠበት ምርጫም ነበረ፡

ይሁን እንጂ፣ ከምርጫ በኋላ የተወሠኑ ተቃዋሚ ፓርቲዎች በተለይ «ቅንጅት»፣ የምርጫው ወጤት በይፋ ሣይገለፅ «ሕዝብ የሰጠን ድምፅ ተጭበርብሯል» በሚል ሰበብ ሁከት አስነስቷል፡፡ ከገዢው ፓርቲ ኢህአዴግ ቀጥሎ፣ በተለይ በፌደራል መንግስት እና በክልላዊ ም/ቤቶች የሚዩናቅ ድምፅ በማግኘትና አዲስ አበባን ሙሉ በሙሉ የማስተዳደር የህዝብ ወክልና በሰጠውም «አሻፈረኝ» በማለት ነው ወደ ሁከት የገባው፡፡ ይህ የቅንጅት አካሄድ የመንግስትን ሥልጣን በሕዝብ ወክልና ሣይሆን ሕገ መንግስታዊ ባልሆነ የኃይል አካሄድ የተሻለ ስልጣን ላይ መወጫ አማራጭ አድርጐ መቀበሉን የሚያሳይ ነው፡፡ የተቀበለ መሆኑ ነው፡፡ እርግጥ በርካታ የቀደሞው ቅንጅት ተመራጮች፣ ሕዝብ የሰጣቸውን የወክልና ስልጣን ተቀብለው ምክር ቤት የመግባት ፍላጐት የነበራቸው የፓርቲው ተመራጮች ነበሩ፡፡ ፓርቲው በራሱ ችግር ከፈራረሰም በኋላ ቀደም ሲል በድርጅቱ ሥር ጥምረት ፈጥረው በነበሩ ፓርቲዎች አባልነት፣ አዲስ የተመሠረቱ ፓርቲዎች አባላትም ሆነው በምክር ቤት ተሣትፏቸውን ቀጥለውበታል፡፡

እዚህ ላይ አንድ ማታወቅ ያለበት ነገር፣ የቀደሞው ቅንጅትም ሆነ ሌሎች ከምርጫው በኋላ «ድምፅ ተጭበርብሯል» የሚል ሠላማዊ ያልሆነ አካሄድን ያራገቡ ፓርቲዎች ሠላማዊና ዴሞክራሲያዊ በነበረው የምርጫው ሂደት ላይም ከምርጫው በኋላም የሞከሩት ኃይልን የስልጣን መወጫ አማራጭ አድርገው አስበው አፍራሽ ድርጊትን በአደባባይ ሲያካሂዱ ነበር፡፡ በዚህ የምርጫ ሂደት በሕዝብ የመገናኛ ብዙሃን፣ የምረጡኝ ቅስቀሳ ሲያካሄዱና አቋማቸውን ሲገልፁ ገና ባልተካሄደው ምርጫ ሕዝብ የሚሠጣቸው ድምፅ መጭበርበሩ አይቀርም በሚል ሲያስተላልፉ የነበረውን መልእክት ለዚህ አስረጂነት መጥቀስ ይቻላል፡፡ ይሁን እንጂ በአገሪቱ ታሪክ ታይቶ በማይታወቅ ሁኔታ በፓርቲዎች መካከል ሲካሄድ የነበረው ክርክር፣ የምረጡኝ ቅስቀሳ፣ ለምርጫ የተመዘገበው ሕዝብ ብዛት፣... በተቃራኒ ምርጫው ዴሞክራሲያዊ ሊሆን እንደሚችል ነበር የሚያመለክተው፡፡

ይህ የተወሰኑ ፓርቲዎች ሠላማዊ ያልሆነ ዝንባሌ፣ ምርጫ 97 ላይ ብቻ አልነበረም የታየው፡፡ ከዚያ በፊት በነበሩት ሁለት የመንግስት የሥልጣን ዘመንም በተለያየ መንገድ ሲገለጹ ቆይተዋል፣ ሁከት ሆነው ጉልተው አልወጡም እንጂ፡፡ የቀደሞው ቅንጅት ወስጥ ተካተው ከነበሩት ፓርቲዎች መሃከል አንዱ የነበረው፣ የመላው

ኢትዮጵያ አንድነት ድርጅትን /መኢአድ/ የወለደው የመላው አማራ ሕዝብ አንድነት ድርጅት /መኢሕድ/ ከሀለተኛው ዙር ምርጫ በፊት ከሰላማዊ የምርጫ ሂደት ውጭ የማንቀሳቀስ አዝማሚያ እንደነበረው የሚጠቁሙ ሁኔታዎችን መጥቀስ ይቻላል፡፡

መኢሕድ በ1992 ከተካሄደው ሁለተኛ ዙር ምርጫ በፊት በአፊፊዴሪ ሕገ ማግስት፣ እንዲሁም ይህን ሕገ ማግስት ተግባራዊ ለማድረግ በወጡ ሌሎች ህጎችና ደንቦች መሠረት፣ እንደፓርቲ ሕጋዊ እወቅና አግኝቶ እየተንቀሳቀሰ፣ «በምርጫ አልሣተፍም፣ በተለየ ማገድ እታገላለሁ...» የሚል አቋም ይዞ ነበር፡፡ ይህ ሁኔታ ብቸኛው የማግስት ሥልጣን ባለቤትና ምንጭ የሆነው ሕዝብ በምርጫ ከሚሠጠው የወክልና ሥልጣን ውጭ ምንም ሕገ ማግስታዊና ሰላማዊ ለስልጣን የሚያበቃ አማራጭ እንደሌለ እየታወቀ፣ «እንደሕጋዊ የፖለቲካ ፓርቲ ቢንቀሳቀስም፣ ምርጫ ወስጥ አልሣተፍም» በሚል ይዞት የነበረው አቋም በይፋ ባይገልፀውም፣ እንዳመቺነቱ ሠላማዊ ያለሆነ የኃይል አማራጭንም የማጠቀም ዝንባሌ እንደነበረው ያመለክታል፡፡

በምርጫ አልሳተፍም የሚለው አካሄድ «ማግስት እና/ወይም በምርጫ የማግስት ሥልጣን የተረከበው ገዢ ፓርቲ ሕገ ማስታዊ መብትና ነፃነቱን እንዳይጠቀም ከልክሎት ነው ወይም ይሆናል» የሚል ጥርጣሬ ህዝብ ወስጥ ይፈጥራል፡፡ ይህ ጥርጣሬ በወቸገንብር ወሬዎች ወደ መሠረተ በስ ጥላቻ /Prejudice/ የመሸጋገር ዕድል አለው፡፡ በዚህ ሁኔታ፣ መሠረተ በስ ጥላቻ የሚያደርባቸው ሰዎች ዕምቅ የአመፅ ኃይል ለመሆን በቀላሉ ይጋለጣሉ፡፡ እርግጥ፣ ይህ ድርጅት ኋላ «ምርጫ ላይ አልሳተፍም» የሚለወን አቋሙን ትቶ፣ ከመሰሎቹ ጋር አጋር በመሆን "ቅንጅት" በሚል ስያሜ ለ3ኛው ዙር ምርጫ ተወዳድሮ፣ የምክር ቤት መቀመጫ ለማግኘት በቅቶ ነበር፤ ነገር ግን የራሱ ኢ-ዴሞክራሲያዊ ባህሪው ተጠናወቶት የህዝብን አደራ ወደ ጎን ትቶ ወደ አመፅና ሁከት አመራ፡፡

በአጠቃላይ ያለፉት ሦስት ዙር የፊዴራልና የክልል ማግስታት ም/ቤቶች ምርጫዎች ላይ የታዩ፣ ችግሮች ለወደፊት የሚደገሙበትን ሁኔታ ለመፍጠር መግቢያ መሆን ይገባቸዋል፡፡

ዴሞክራሲ እንደማንኛውም አመለካከት በአንድ ቀን ጀምበር የሕዝብ የኑሮ ዘይቤ ማለጫ ባሕል አይሆንም፡፡ ዴሞክራሲ እንደማንኛውም አመለካከት ባሕል ለመሆን በሕዝቡ ህልውና መስረፅ ይኖርበታል፡፡ ከዚህ አኳያ የአገራችንን ሁኔታ ስንመለከት፣ ለረጅም ዘመናት በአምባገነን የማግስት ሥርዓቶች ስትተዳደር በመቆየቷ፣ ለሕዝቡ ዴሞክራሲያዊ አመለካከት እንግዳ ነው፡፡ በዚህ ምክንያት የዴሞክራሲ ስርዓት አዲስ በመሆኑ የተፈጠሩ ችግሮች መኖራቸውን መካድ ባይቻልም አበረታች የሆኑ የዴሞክራሲ እሴቶች እየታዩ ስለሆነ እንዲጎለብቱ ሁላችንም ጠንክረን መስራት ይጠበቅብናል፡፡ ያለፉ ችግሮች፣ ደግሞ ተመሣሣይ ሁኔታ ወስጥ ላለመግባት መማሪያዎች መሆን አለባቸው፡፡ ይህን ማድረግ፤ የማግስት፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች፣ ከምንም በላይ ደግሞ የህዝቡ ኃላፊነት ነው፡፡

መጪው የአራተኛው ዙር አገራዊና ክልላዊ ምርጫ ሠላማዊና ዴሞክራሲያዊ እንዲሆን ለማስቻል ቀደም ሲል ያለፍንባቸውን ችግሮች ማስተዋል ይገባል፡፡ በተለይ የማግስት ስልጣን ባለቤት የሆነው ሕዝብ የዚህ ኃላፊነት ዋነኛ ባለድርሻ ነው፡፡ የፖለቲካ ፓርቲዎች ያለፉ ስህተቶችን ምንጭ፣ በራሣቸውና በሠላማዊ ዜጎች ላይ፣ እንዲሁም ሠላምን ለማስከበር ግዳጅ ላይ በነበሩ የፀጥታ ኃይሎች ላይ ያስከተለውን ጉዳት አስተውለው፣ የሕዝብን ፍላጎትና ጥቅም፣ ሠላምን፣ የዴሞክራሲያዊ ሥርአት፣ ግንባታን ልማትን... መሠረት ያደረገ አቋምና ፖሊሲ ልኖራቸው ይገባል፡፡ ማግስትም የሃገርንና የህዝብን ሰላም የማስጠበቅ ኃላፊነት የተጣለበት ናውና ጫፍ እስኪወጡ ማጠበቅ የለበትም፡፡

የፖለቲካ ፓርቲዎች አመራሮችና አባላት እንዲሁም በፖለቲካ ፓርቲ ወክልናም ሆነ በግል ለማግስት ሥልጣን እጩ ተፎካካሪ ሆነው የሚቀርቡ ዜጎች ብቸኛ መድረሻቸው የግል ፍላጎትና ጥቅም ማካካት ሳይሆን የሕዝቡን ጥቅምና ፍላጎት ማስቀደም መሆኑን ማወቅ አለባቸው፡፡ የመንግሥትን ሥልጣን ለሚከብ ሲያስቡ፣ የግል ሥሜታቸው፣ ጥቅምና ፍላጎታቸውን ወደ ኋላ መተው አለባቸው፡፡ የግል ስሜቱ ጥቅምና ፍላጎት እያሳደደ የአገርና የሕዝብ ነባራዊ ሁኔታ እንዳለ ለማስብ ስለሚያዳግተው፣ ለብሹታ ያጋልጣል፡፡ በጫለማ ቀዩ ደም፣ አረንጓዴው ቅጠል፣…. ያለባህሪያቸው ጠቁረው እንደሚታዩት አይነት ከእውነታው የተለየ ግንዛቤ ያጋልጣል፡፡ በግል ስሜቱና ጥቅም የናወዘ አርቆ ማስብ ይሳነዋል፡፡ አንዳንድ በተቃዋሚዎች ጐራ የተሰለፉ ፓርቲዎች ላይም ያየነው ይኸኑ ነው፡፡

ስለአጠቃላይ ሁኔታ ይህን ያህል ካልን፣ አሁን ያለንበት የአገሪቱ የፖለቲካ ገፅታ፣ በተለይ ወራቶች ከቀሩት ምርጫ አኳያ ምን እንደሚመስል እንመልከት፡፡ የ2002 4ኛው ዙር ምርጫ እየተቃረበ በመሆኑ የአገርና የሕዝብ ታላቅ ኃላፊነት ለሚከብ የተቋቋሙ የአገሪቱ የፖለቲካ ፓርቲዎች ዝግጅት ሚድረግ አለባቸው፡፡ ተቃዋሚው ጐራ ለምርጫው እንዳልተዘጋጁ ወይም እየተዘጋጁ እንዳልሆነ የሚጠቁሙ አዝማሚያዎች ሲታዩ በጥንቃቄ ማስተዋል ብልሕነት ነው፡፡ አለመዘጋጀታቸው፣ አንደም ኋላ የምርጫው ግዜ ሲደርስ ለራሳቸው ችግር ማመካኛ ለማበጀት “ተፈለጥኩ ተቆረጥኩ…” በማለት አደናጋሪ አተካራ የሚሳበተን ክፍተት ለመፍጠር እንዲያመቻቸው አሊያም የህዝቡና የአገርን ጥቅም ዋና ጉዳያቸው አድርገው አለማንቀሳቀሳቸውንና የመንግስት ኃላፊነት የሚከብ እውነተኛ ፍላጎት እና አቅም እንደሌላቸው በግልፅ የሚያሳይ ነው፡፡

ወደ እውነታው ስንመለስ ሕጋዊ ዕወቅና አግኝተው በማንቀሳቀስ ላይ ያሉት የፖለቲካ ፓርቲዎች፤ አንዳንዶቹ ዋነኛ አጀንዳቸው የውስጥ ችግራቸው ሆኖ፣ በከረረ የእርስ በርስ ሽኩቻ የተጠመዱበት ሁኔታ ይስተዋላል፡፡ በአንድ መስመር የሚያንቀሳቅስ ተመሣሣይ አላማና አቋማቸውን ሳይፈትሹ የጋራ ግንባር ፈጥረው እርስ በርስ ሲቆላለፉ፣ ሲጠለፉ ይታያሉ፡፡ ለአገርና ለወገን ከመስራት ይልቅ ተራ ነገር በፈጠረባቸውን ሥጋት እርስ በርስ ሲታመሱ ይታያሉ፡፡ በነፃነት መደራጀትና ማንቀሳቀስ ባስቻላቸው ህገ መንግስታዊ መብት ተደራጅተው፣ በተመሣሣይ ህገ መንግስታዊ ነፃነት የተደራጁትን «የተለየ አቋም አላቸው» የሚሏቸውን የፖለቲካ ፓርቲዎች፣ እንደጠላት በይፋ የመጋፋት ዘመቻዎችንም እየታዘብን ነው፡፡

ይህን ከአመራሮቹ ኢ - ዴሞክራሲያዊ አመለካከትና ልዩነትን አቻችሎ ማንቀሳቀስ ካለመቻል የተፈጠረ የራሳቸውን ችግር ለማድበስበስ ህዝቡን ለማደናገር መንግስትና ገዢው ፓርቲ ችግር እየፈጠረብን ነው የሚሉ መግለጫዎችን ያወጣሉ፡፡ የአመራሮቹ ኢ - ዴሞክራሲያዊ ባሕሪ እርስ በርስ እያናከሣቸው ተፈረካክሰው የፓርቲያቸው ሕልውና አደጋ ላይ በመሆኑ በዚህ ሁኔታ ምርጫ ላይ የመሣተፍ አቅም እንደሌላቸው፤ ቢሣተፉም የሕዝብ ድምጽ ማግኘት እንደማይችሉ ሲገምቱ ለዚህ አሣፋሪ ደክመታቸው መሸፈኛ የሚሆን ሰበብ ፍለጋን ዋነኛው ሥራቸው ያረጉበት ሁኔታም ይስተዋላል፡፡

ይህ አካሄድ ግን ከዚህ ቀደም በቅንጅት ለአንድነትና ለዴሞክራሲ ፓርቲ ላይ እንደታየው ሞታቸውን ከማጥደፍና እንዲሁም የአገሪቱ የዴሞክራሲ ግንባታ ግስጋሴን ከማንቀራፈፍ ያለፈ አንደም የሚፈይደው ነገር የለም፡፡ የፖለቲካ ዓላማ ፓርቲ እንደአክስዮን የንግድ ድርጅት የመስራቾቹንና የአባላቱን ጥቅምና ፍላጐት ላይ ብቻ የተመሠረተ ሳይሆን የአጠቃላይ የአገሪቱ ሕዝብ ፍላጎትና ጥቅምን ማስጠበቅ መቻል አለበት፡፡ በአመራሮቻቸው የእርስ በርስ መናቆር ሕልውናቸውን ለአደጋ ያጋለጡ ማንቀሳቀስ የተሳናቸው ፓርቲዎች ስልመናቆራቸው ስለመፈረካከሳቸውና ስለመልፈስፈሳቸው ሁሌም መንግስትንና ገዢውን ፓርቲ እንደ ምክንያት ሊያቀርቡ አይገባም፡፡ ገዢው ፓርቲ አጀንዳ ሊቀርፅላቸው አይችልም፡፡ በየትኛውም አለም ተደርጐ አይታወቅም፡፡ ተቃዋሚ ፓርቲዎች

እራሳቸውን ሊፈትሹ ይገባል፡፡ ተቃዋሚ ፓርቲዎች ዴሞክራሲያዊ አሰራርን ሳያውቁ ሌሎችን እንዴት ሊመሩ ሊያስተዳድሩ ይችላሉ፡፡ ልብ ያለው ልብ ይበል፡፡ ሰላም!